

"Te kuljette eksyksissä, koska ette tunne pyhiä kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa." (Matt.22:29)

Henrik Wikström

AIKAKAUDEN LOPPU – ISRAEL JA SEURAKUNTA LOPUNAJASSA

YMMÄRRYS LOPUNAJOISTA

"Kaukana on kaiken olemus ja syvällä, syvällä; kuka voi sen löytää?" (Saarn. 7: 25). Lopunajojen taustaksi kajoava voi uskoakseni langeta kahdenlaiseen ansaan. Ensimmäinen on pitkän perspektiivin ja jälkiteollisen ja -kristillisen ajan ongelma; **"Missä on lupaus hänen tulemuksensa? Sillä onhan siitä asti, kuin isät nukkuivat pois, kaikki pysynyt, niinkuin se on ollut luomakunnan alusta."** (2 Piet 3: 4). Tämä Pietarin sanat yhdistettynä sellaisen ihmistyyppin kehittymiseen, joka mieluummin löytää Raamatusta lupia epäuskolle kuin viimeisillä voimillaan etsisi todistusta ihmeellisestä, on tänne tultaessa jättänyt jälkensä kristilliseksikin kutsuttuun. Moni Raamatun avaava ottaisi sen välittämän ihmeellisen maailmankuvan ilolla vastaan – yhtä moni ei uskalla edes itsensä edessä muuttua niin lapsenmieliseksi kuin meillä olisi lupa. Ensimmäinen ansa on siis tämä usein kuultu: "lopunajat alkoivat Pyhän Hengen vuodattamisesta ja sanotaanhan se uskon-tunnustuksessakin" - vaan eipä siitä sitten sen enempää.

Toinen loukku on "näin meidän seurakunnassamme tästä opetetaan" -ajattelu. Kellään ei ole monopolia opettaa lopunajoista. Herran ensimmäinen tulemus Israelin Messiaana näyttää, miksi näistä asioista puhuminen on nöyryyden eikä varmuuden asia. **"Filippus tapasi Natanaelin ja sanoi hänelle: "Me olemme löytäneet sen, josta Mooses laissa ja profeetat ovat kirjoittaneet, Jeesuksen, Joosefin pojan, Nasaretista. Natanael sanoi hänelle: "Voiko Nasaretista tulla mitään hyvää?" (Joh. 1: 45-46).** Messias tulee kirjoitusten mukaan Beetlehemistä (Miika 5: 2), minkä Natanael on kirjoituksiin luottavana tiennyt. Hän ei siis tietenkään voi tulla Nasaretista, vai mitä? Tässä näemme vain yhden niistä syistä, miksi uskovat kaikkialla kiistelevät ja ovat omasta mielestään "raamatullisia". On oikeaa intoa ja uskoa, muttei tarpeeksi Pyhän Hengen valaisemaa tietoa kokonaisuudesta. Nämä eivät ole mielipideasioita. Lopunajojen yksityiskohdat menevät Jumalan suunnittelemana tavalla. Jos olemme yhtä paljon esitulkintamme vankeina kuin opetuslapset, niin kovin paljon siitä mitä opetamme, ei tule kestävämpään. Ajatelkaa: Herran piti vielä ylösnousemuksen jälkeenkin kädestä pitäen opettaa kirjoitukset, jotta ne ymmärrettiin oikein. **"Niin hän sanoi heille: "Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?" Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu" (Luuk. 24: 25-27).** Lopunajojen kohdalle pitää aivan erityisellä tavalla hamuta totuutta salatuimpaan saakka.

Emmauksen tieltä TV7:n raamattukouluun. Miksi täällä kuultu, erityisesti lopunajoista, olisi kestäväällä pohjalla. No, Paavalin sanoja lainatakseni: **”..minä luulen, että minullakin on Jumalan Henki” (1 Kor. 7: 40)**. Mutta vielä enemmän: meillä täällä ei ole vanhemmistoa, ihmisten tekemistä laeista puhumattakaan, joka sisältäisi riskin ns. ”korvasyyhyyn saarnaamisesta”. Katto on korkealla ja läpinäkyvä Herralta tulevalle – ovet leveät kaikenlaisten kristittyjen tulla yhteen. Toivon Hengen vaikuttavan sen, että täällä puhumme ja kuulemme todella Herran Jeesuksen sanoja emmekä oman viiteryhmämme mielipiteitä.

ISRAEL JA SEURAKUNTA LOPUNAJASSA

”Kaukana on kaiken olemus ja syvällä, syvällä; kuka voi sen löytää?” Seurakunnan ja Israelin kansan asemasta lopun lähestyessä on helppo opettaa pääpiirteittäin; kumpikin pääsee perille ja sitten tulee loppu. Etsi käisi miltei mikä tahansa uskonopin kirja joka on kirjoitettu ennen 1950 -lukua niin löydät suhteellisen oikeaa opetusta. Meille merkittävää onkin se, mitä on tapahtunut 1960-luvun jälkeen.

Jos nykyisen kristinuskon historiaa kirjoitettaisiin sadan vuoden päästä, se voisi mennä kutakuinkin näin: ”1900-luvun alusta alkaen, kristinusko joutui suurimman haasteensa eteen. Aikaisemmalla vuosisadalla alkanut kehitysoppi ei itsessään riittänyt tuhoamaan alkuperäistä kristinuskoa länsimaista, mutta lisääntynyt koontumisen vapaus yhdistettynä teollisuustyön tarjoamaan työn ja vapaan vuorotteluun, hävitti apostolisen kristinuskon 2000-luvulle tultaessa. Kristinuskon nimissä oli tehty lukuisia virheitä ja suoranaista vääryyttä sen alusta saakka, mutta aika oli tällöin vielä uskonnollinen. Muutama mätäomina, noitavainoineen tai paavin vallan karkeimpine esimerkkeineen, ei tehnyt kristillistä maailmankuvaa epäuskottavaksi. Kristinuskon muuttuminen keskiluokkaiseksi puuhailuksi, teki kuitenkin sen mihin karkeimmatkaan virheet eivät sitä ennen pystyneet; sisäinen kilvoitus ja taivaan odottaminen (ensimmäiset kristityt kutsuivat kuolinpäivää syntymäpäiväksi) muuttui yrityksiksi tuoda Jumalan valtakunta maanpäälle. Jälkitekollisen lännen kristillisuus omaksui amerikkalaisen psykologian klassikon ”Miten saan ystäviä, menestystä ja vaikutusvaltaa” -opit. Kristinusko muuttui apostolien Jeesuksen seuraamisen mallista yritykseksi hallita asioita tällä puolen rajaa. Aikaisemmillä vuosisadoilla sodat, kuolema ja kurjuus olivat kristityn perustila. Samalla myös jatkuva muistutus siitä, että heidän osansa on Mestarin kaltainen.

Aivan ensimmäisten kristillisten vuosisatojen jälkeen, seurakunnat apostolisessa mielessä lakkasivat olemasta virkapapiston myötä. 1900-luvun alkupuolelta lähtien tätä mallia oli taas mahdollista toteuttaa Euroopassa, Amerikassa jo sitä ennenkin. Jatkuva vainon tila yhdistettynä voimakkaisiin ihmeisiin, piti apostoliset seurakunnat jonkinlaisessa kurissa ensimmäisinä vuosisatoina. Näin oli myös esim. kommunistisissa maissa 1900-luvun vainojen aikaan. Maanalainen kirkko eli hyvin samanlaisissa puitteissa kuin alkukristityt. Pitkään jatkunut rauhan aika toisen maailman sodan jälkeen ja yhä lisääntynyt vapaus sen monissa muodoissa, oli koettelemus josta kristinusko ei selvinnyt. Suurilla joukoilla kristittyjä oli myös mahdollisuus vaurastua. Köyhien, osattomien ja orjien uskonto muuttui vähitellen keskiluokan sovinnaiseksi harrastukseksi.

Kristilliset ryhmät reagoivat 1900-luvun haasteisiin kahdella eri tavalla: suuret historialliset kirkot korostivat liturgian, virkapappeuden ja ”kerhoon kuulumisen” merkitystä. Teologia viritettiin myötäilemään kutakin ilmassa ollutta trendiä. Lopulta kaikki oli myytävissä, kunhan hinta oli tarpeeksi hyvä. Niin sanotut vapaat suunnat, menivät amerikkalaisen menestysteologian perässä. Kristityn elämäänsä ennen kuuluneet vaikeudet, muuttuivat elämänhallintaoppaiden kysymyksiksi. Mikä tahansa vaikeus oli lopulta vain uskon elämän ongelma – asia josta sai myös lopulta syyttää itseään jos ei ottanut raamatun selviä lupauksia vastaan. Taloudellista menestystä oli aiemmin vältetty kristityille vaarallisena ansana – uuden kristinuskon myötä se muuttui merkiksi oikeasta elämästä. Vapaa kristillisuus vannoi ”raamatullisuuden” nimiin isojen kirkkojen vedotessa traditioon.

Menestysteologia oli helppo perustella asiayhteydestään irroitetuilla raamatunlauseilla, tai nostamalla Raamatun yksittäistapauksia yleisiksi malleiksi; esim. kuningas Salomon vauraus tai Jobin saama siunaus. Kaikki tämä oli toki elävän seurakunnan kokemuksiin sovitettavissa – teologian pohjaksi niistä ei silti ollut.

Suomen ja Israelin välillä on ainakin viimeisen sadan vuoden aikana ollut erikoinen yhteys. Pyhä Henki on varmasti aina vaikuttanut Israel-rakkautta avoimissa uskovissa, mutta suomalaisessa kansanhurskaudessa se on ollut erityisen korostunutta. On myös seikkoja jotka eivät tunnu aivan sattumilta; sotalippumme ”Juudan leijona”, sinivalkoiset värit niin Israelilla kuin meilläkin. Rinnakkain nämä liput julistavat *sekä* Herraa *että* Israelia Jumalan kansana. Onpa joku tapailut sitäkin, josko me suomalaiset olisimme Israelin kadonnut heimo.

Kun puhutaan Jumalan erikoisesti itselleen valitsemasta kansasta, yksilön arvoa korostavana aikana se kuulostaa jopa loukkaavalta. Israelilainen nainen pyysi kerran Jeesuselta, että hänen poikansa saisivat istua Herran oikealla ja vasemmalla puolella. Jeesus vastasi hänelle: **”Te ette tiedä mitä pyydätte. Onko teistä juomaan sitä maljaa, joka minun on juotava?” (Matt. 20: 22).** Näin on myös Israelin kanssa. Jumalan ”oikealle ja vasemmalle” puolelle pääseminen on todella korottamista yli muiden – se toi myös mukanaan kärsimyksen jolle ei ole vertaa. Lopun aikaa kohti mentäessä, Israel on ollut kaikkien kansojen vihattavana. Käännekohtaksi voidaan katsoa Jerusalemin piiritys vuonna 70. Herran ennalta ilmoittamalla tavalla, temppeleistä ei jäänyt **”kiveä kiven päälle, maahan jaottamatta” (Matt. 24: 2).** Juutalaiset hajaantuivat vähitellen ympäri Eurooppaa. Hajaannus päättyi erikoisella tavalla kansallissocialismin myötä: heidät kerättiin tällä kertaa yhteen, tuhottavaksi keskitysleireillä.

Jeremian kirjassa sanotaan: **”Katso, minä kokoan heidät jälleen kaikista maista, joihin minä heidät vihassani, kiivastuksessani ja suuressa suuttumuksessani karkoitan, ja palautan heidät tähän paikkaan ja annan heidän asua turvassa” (Jer. 32: 37).** Tämä Baabelista lähtöön liittyvä profetia sai toisen täyttymyksensä 1948, jolloin Israelin valtio perustettiin uudelleen.

Lopunajan kristillisestä seurakunnasta sanotaan näin: **”Sillä aika on tuomion alkaa Jumalan huoneesta; mutta jos se alkaa ensiksi meistä, niin mikä on niiden loppu, jotka eivät ole Jumalan evankeliumille kuuluiset?” (1 Piet 4: 17).** Israelista sanotaan näin: **”Sillä jos heidän hylkäämisensä on maailmalle sovituksi, mitä heidän armoihinottamisensa on muuta kuin elämä kuolleista?” (Room. 11: 15).** Tässä ovat kontrastit. Seurakunta on 2000 vuotta ollut esikoisasemassa: heillä on ollut Pyhä Henki, laki ja evankeliumi (Vanha ja Uusi testamentti), Israelin patriarkoille kuuluneet lupaukset on ikäänkuin lainattu pakanoille. Lopun ajan seurakunta on käynyt ihmiselämän normaalin kaaren: lapsuus, kasvun vuodet, voimakkain aikuisuus, keski-ikä, rappeutuminen. Ja kuten meidänkin elämässämme: takana on todennäköisesti enemmän huonoa kuin ilon aiheita. Perille on päästy Jumalan armosta eikä tekojen vuoksi. Todellinen seurakunta, hengeltään uudesti syntyneet kristityt, astuvat ylösnousemukseen kaikista kristillisistä tunnustuskunnista. Todellinen kristillisyyys, siellä missä se pääsi esiin, oli Herran kaltaiseksi kasvamista ja tästä maailmasta luopumista.

Israelille ei enää uusia taakkoja anneta. Lopun ahdistuksessa koetellaan kaikki maailman kansat, myös Israel kantaa tästä osansa. Lopulta on kuitenkin niin, että **”Herran temppelein vuori (on) seisova vahvana, ylimmäisenä vuorista, ja se on oleva korkein kukkuloista, ja sinne virtaavat kansat.” (Miika 4: 1).** Israel on Jumalan kansa ikuisuudessakin. Me pakanauskovat saamme huomata olevamme ”okastettuna jaloon öjy-puuhun” (Room. 11: 24).

YHTEENVETO

- Seurakunnalle kristinusko on muuttunut lopun ajassa suurelta osin harrastukseksi
- Uusia tulokkaita on vaikeampi ja vaikeampi saada sisälle
- Seurakunnan ja Israelin tehtävien syvin olemus kirkastuu lopun aikana
- Seurakunta kypsyy tuomiolle – tuomio alkaa Jumalan huoneesta
- Israel löytää Messiaan – armoihin ottaminen ja kuolleiden ylösnousemus.